

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

І.В. Олійник, Л.Є. Кучер, О.В. Турчин

ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ

7 клас

Конспекти уроків

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32:581
ББК 74.262.8
О-53

Серію “Бібліотека вчителя” засновано 2007 р.

Олійник І.В.

О-53 Вивчення біології. 7 клас. Конспекти уроків / І.В. Олійник, Л.Є. Кучер, О.В. Турчин. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 184 с. — (Серія «Бібліотека вчителя»).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-4278-9

Пропонований посібник укладено відповідно до навчальної програми з біології для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів зі змінами, затвердженими наказом МОН від 29.05.2015 р. № 585.

Видання містить орієнтовні плани-конспекти уроків, тестові завдання, інструктивні картки для проведення лабораторних досліджень та практичних робіт, а також контрольні роботи у двох варіантах для перевірки навчальних досягнень учнів. Подано орієнтовне календарно-тематичне планування.

Для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів, студентів природничих факультетів педагогічних університетів.

УДК 371.32:581
ББК 74.262.8

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)
ISBN 978-966-10-4278-9

© Навчальна книга — Богдан, 2015

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
(70 годин, 2 години на тиждень, з них 6 годин — резервних)

№ з/п	Тема уроку	Номер сторінки	Дата
ВСТУП (4 год)			
1/1	Основні відмінності тварин від рослин та грибів. Особливості живлення тварин.	7	
2/2	Прояви життєдіяльності тварин.	11	
3/3	Клітинна будова тварин. Особливості клітин тварин. Тканина.	15	
4/4	Органи і системи органів, їхні функції.	18	
ТЕМА 1. РІЗНОМАНІТНІСТЬ ТВАРИН (24 год)			
5/1	Різноманітність тварин. Поняття про класифікацію тварин.	21	
6/2	Кишквопорожнинні. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості, середовище існування. Різноманітність кишквопорожнинних, їхня роль у природі та значення в житті людини.	25	
7/3	Кільчасті черви. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості. Значення червів в екосистемах та в житті людини.	28	
8/4	Різноманітність паразитичних червів. Небезпека гельмінтів для здоров'я людини, тварин і рослин.	31	
9/5	Загальна характеристика членистоногих. Ракоподібні. Визначальні ознаки будови, середовище існування, різноманітність. Роль ракоподібних у природі та значення в житті людини.	34	
10/6	Павукоподібні. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості. Різноманітність та значення павукоподібних у природі і в житті людини.	37	
11/7	Комахи. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості, середовище існування.	40	
12/8	Розмноження і розвиток комах. Різноманітність комах, їхня роль у природі та значення в житті людини.	42	
13/9	<i>Практична робота № 1. Виявлення прикладів пристосувань до способу життя комах.</i>	45	
14/10	Молюски. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості, середовище існування.	46	
15/11	Різноманітність молюсків, їхня роль у природі та значення в житті людини.	48	
16/12	Загальна характеристика хордових тварин.	51	

17/13	Надклас Риби. Клас Хрящові риби. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості. Різноманітність хрящових риб, їхня роль у природі та значення в житті людини.	53	
18/14	Кісткові риби. Визначальні ознаки будови, біологічні особливості. Різноманітність кісткових риб, їхня роль у природі та значення в житті людини.	56	
19/15	Амфібії. Визначальні ознаки будови і біологічні особливості як земноводних тварин. Роль амфібій в екосистемах і в житті людини.	59	
20/16	Рептилії. Визначальні ознаки будови і біологічні особливості рептилій, їхнє значення в екосистемах та в житті людини.	63	
21/17	Птахи. Визначальні ознаки будови, їхні біологічні особливості.	66	
22/18	Особливості розмноження та розвитку птахів. Сезонні явища в житті птахів.	70	
23/19	Різноманітність птахів. Риси пристосованості до різних середовищ життя. Значення птахів у природі та в житті людини. <i>Практична робота № 2. Виявлення пристосувань до способу життя в різних умовах у птахів.</i>	74	
24/20	Клас Ссавці. Визначальні ознаки будови, їхні біологічні особливості.	77	
25/21	Розмноження і розвиток ссавців. Сезонні явища в житті ссавців.	81	
26/22	Різноманітність плацентарних ссавців, їхня роль у природі та значення в житті людини. Охорона ссавців.	84	
27/23	Особливості будови організму тварин — результат пристосування до умов середовища існування. <i>Практична робота № 3. Визначення особливостей зовнішньої будови хребетних тварин у зв'язку з пристосуванням до різних умов існування.</i>	87	
28/24	<i>Контрольна робота №1.</i>	89	
ТЕМА 2. ПРОЦЕСИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТВАРИН (16 год)			
29/1	Особливості обміну речовин гетеротрофного організму. Живлення і травлення.	95	
30/2	Різноманітність травних систем.	97	
31/3	Органи дихання, їх різноманітність та функції. Значення процесів дихання та вивільнення енергії в клітині.	99	
32/4	Транспорт речовин у тварин. Незамкнена та замкнена кровоносні системи. Кров, її основні функції.	101	
33/5	<i>Практична робота № 4. Порівняння будови кровоносної системи хребетних тварин.</i>	103	

34/6	Виділення, його значення для організму. Органи виділення тварин.	104	
35/7	Опора і рух. Види скелета. Значення опорно-рухової системи. Два типи симетрії як відображення способу життя. Способи пересування тварин.	107	
36/8	<i>Практична робота № 5. Порівняння будови скелетів хребетних тварин.</i>	109	
37/9	Покриви тіла, їх різноманітність та функції.	110	
38/10	Подразливість як загальна властивість тварин. Органи чуття, їхнє значення.	112	
39/11	Нервова система, її значення і розвиток у різних тварин.	115	
40/12	<i>Практична робота № 6. Порівняння будови головного мозку хребетних тварин.</i>	117	
41/13	Розмноження та його значення. Форми розмноження тварин.	118	
42/14	Статеві клітини та запліднення. Розвиток тварин (з перетворенням та без перетворення).	120	
43/15	Загальне поняття про регенерацію у тварин. Періоди та тривалість життя у тварин.	122	
44/16	<i>Контрольна робота № 2.</i>	124	
ТЕМА 3. ПОВЕДІНКА ТВАРИН (9 год)			
45/1	Поведінка тварин у природі та методи її вивчення.	127	
46/2	Вроджена та набута поведінка. Біологічне значення вродженої і набутої поведінки.	130	
47/3	Способи орієнтування тварин. Хомінг. Міграції.	132	
48/4	Форми поведінки тварин.	134	
49/5	<i>Практична робота № 7. Визначення форм поведінки (або типів угруповань) тварин (за описом або відеоматеріалами).</i>	135	
50/6	Соціальна поведінка тварин. Типи угруповань. Ієрархія у групі.	138	
51/7	Комунікації тварин. Використання знарядь праці.	140	
52/8	Елементарна розумова діяльність. Еволюція поведінки тварин, її пристосувальне значення.	142	
53/9	Узагальнення теми «Поведінка тварин».	144	

ТЕМА 4. ОРГАНІЗМ І СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ (8 год)			
54/1	Поняття про популяційну екосистему та чинники середовища.	146	
55/2	Ланцюги живлення і потік енергії в екосистемах.	149	
56/3	Пристосування тварин до впливу різних чинників середовища.	152	
57/4	Співіснування організмів в угрупованнях.	155	
58/5	Вплив людини та її діяльності на організми.	158	
59/6	Основи охорони природи. Природоохоронні території.	160	
60/7	Червона книга України.	163	
61/8	Узагальнення знань з теми «Організм і середовище існування».	166	
УЗАГАЛЬНЕННЯ (4 год)			
62/1	Різноманітність органічного світу.	169	
63/2	Одноклітинні прокаріоти. Структурно-функціональні особливості, поширення і значення прокаріотів.	172	
64/3	Одноклітинні і багатоклітинні еукаріоти.	175	
65/4	Подібність у будові та проявах життєдіяльності рослин, бактерій, грибів, тварин — свідчення єдності живої природи.	178	
ЕКСКУРСІЇ (4 год)			
66-67	Різноманітність тварин свого краю.	181	
68-69	Пристосованість рослин і тварин до сумісного життя в природному угрупованні.	183	

ВСТУП

Дата .....

Клас .....

УРОК 1

Основні відмінності тварин від рослин та грибів. Особливості живлення тварин.

Мета: сформувати поняття про різноманітність тваринного світу, ознаки подібності та відмінності з рослинами та грибами; ознайомити з проявами життєдіяльності тварин, особливостями їх живлення та середовищем життя.

Основні поняття і терміни: прокаріоти, еукаріоти, автотрофи, гетеротрофи.

Обладнання: натуральні об'єкти — тварини з кутка живої природи (акваріумні риби, птахи, черепахи тощо), опудала тварин, колекція членистоногих, вологі препарати, таблиця «Різноманітність тварин».

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

Структура уроку, основний зміст і методи роботи

I. Актуалізація опорних знань учнів. (Бесіда).

1. Що вивчає наука біологія?
2. Чому біологію вважають багатогалузевою наукою?
3. Які риси характерні для рослин та грибів?
4. Які організми називають еукаріотами та прокаріотами, гетеротрофами та автотрофами?

II. Мотивація навчальної діяльності. (Бесіда).

1. Висловіть судження:
  - Щодо значення зоологічних знань
  - Щодо співвідношення видів живих істот:
    - а) тварин налічують 1,2-2 млн видів;
    - б) рослин — близько 500 тис. видів,
    - в) грибів — понад 200 тис. видів;
    - г) бактерій — близько 20 тис. видів.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Різноманітність тваринного світу.

(Розповідь з елементами бесіди та демонструванням натуральних об'єктів, опудал, вологих препаратів, таблиці).

Тварини відрізняються:

- розмірами;
- формою;
- покривами;
- зовнішньою і внутрішньою будовою;
- способом пересування;
- поведінкою тощо.

Порівняйте дощового черв'яка та річкового окуня, річкового окуня та дикого голуба.

2. Середовище існування тварин.

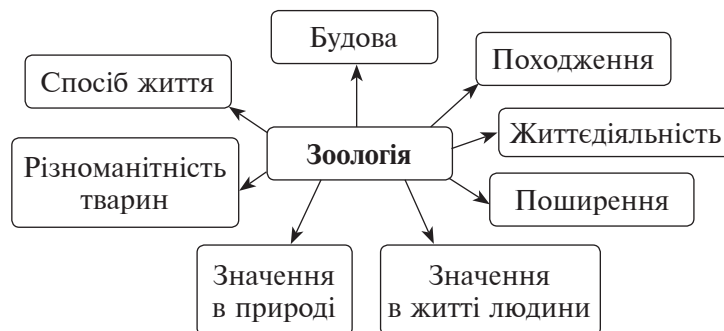
(Бесіда на основі спостережень учнів, складання таблиці з використання опудал, вологих препаратів малюнків тощо).

№ п/п	Середовище існування	Тварини, що поширені у середовищі
1	Наземно-повітряне	Ссавці, птахи павуки, комахи
2	Водне	Риби, медузи, кити, дельфіни, раки.
3	Грунтове	Дощові черви, кроти, капустянки
4	Організми інших тварин, рослин і людини	Глисти (аскарида), воші, блохи, кліщі

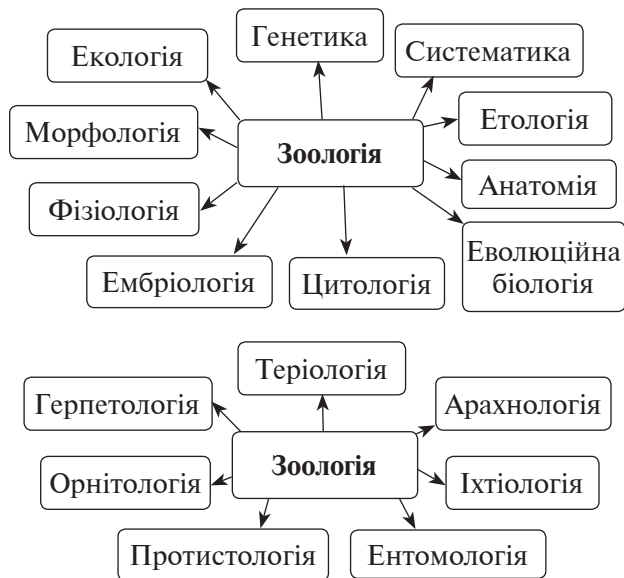
3. Подібність тварин з рослинами, грибами та їхні відмінності.
(Бесіда зі складанням таблиці).

Ознаки		Рослини	Гриби	Тварини
I. Риси подібності				
1.	Клітинна будова	Так	Так	Так
2.	Хімічний склад: білки, вуглеводи, ліпіди, нуклеїнові кислоти, вода, мі- неральні солі	Так	Так	Так
3.	Процеси житте- діяльності: жив- лення, дихання, розмноження, ріст, розвиток, подраз- ливість, адаптація тощо	Так	Так	Так
II. Риси відмінності				
1.	Способи живлення	Більшість авто- трофи, фото- синтезуючі	Гетеротрофи	Більшість гетеротрофи
2.	Пересування у просторі	У більшості відсутнє	Відсутнє	Більшість рухається
3.	Ріст організму	Необмежений	Необмежений	Обмежений
4.	Будова клітини	Еукаріотичний тип	Еукаріотич- ний тип	Еукаріотичний тип
5.	Клітинна стінка	Целюлозна	Хітинова	Глікокалікс
6.	Речовини, що за- пасаються	Крохмаль	Глікоген	Глікоген

4. Зоологія — комплексна біологічна наука, яка досліджує будову, проце-
си життєдіяльності, різноманітність та поширення тварин, а також їхнє
значення у природі й житті людини. (Розповідь вчителя зі складанням
схем).

5. Значення зоологічних знань. (Самостійна робота учнів).

Закінчіть речення або вставте пропущені слова.

Вивчаючи зоологію, ознайомтесь з різноманітним і цікавим світом ..., що живуть на нашій планеті, насамперед з тими, які трапляються на території ... Ви дізнаєтесь про види, ... для людини, а також ті, які завдають їй шкоди, переносять збудників небезпечних ... Багато хто з вас тримає вдома собак або ..., акваріумних рибок чи декоративних ...

Отже, ви маєте можливість глибше ознайомитися зі світом тварин. Ці знання можуть у майбутньому допомогти вам у здобутті професії ветеринара, медпрацівника, а також допоможуть навчатись на ... факультеті у вищому навчальному закладі.

Слова для довідки: корисні, коти, тварин, захворювання, птахи, тваринниця, біологічному, Україна.

6. Роль тварин у природі та в житті людини. (Бесіда із записами в учнівських зошитах).

Роль тварин у природі	Роль тварин у житті людини
1. У процесах ґрунтоутворення (дощові черв'яки, комахи, кліщі).	1. Продукти харчування тваринного походження (свійські та дикі тварини)
2. Розкладання органічних решток (жуки-гноїовики).	2. Сировина для промисловості: коconi шовковичного та дубового шовкопряда, пір'я птахів, шерсть і шкіра ссавців, черепашки молюсків тощо.
3. Регуляція чисельності рослин і тварин в біогеоценозах (фітофаги, хижаки, паразити).	3. Лікарські препарати: зміїна отрута, бджолина отрута, прополіс тощо.
4. Перехресне запилення квіткових рослин (бджоли, оси, джмелі, метелики, мухи, жуки).	4. Тварини-паразити (амеба дизентерійна, свинячий та бичачий ціп'яки, людська аскарида тощо).
	5. Тварини шкідники с/г культур і масових насаджень (колорадський жук, польові миші, ховрахи, яблунева плодожерка тощо.)
	6. Лабораторні тварини (миші, щурі, собаки, свині, жаби).
	7. Збудники і переносники інфекційних хвороб (малярійний комар, кімнатна муха, воші, блохи тощо).

УРОК 2

Прояви життєдіяльності тварин.

Мета: ознайомити учнів з особливостями процесів життєдіяльності тварин.

Основні поняття і терміни: обмін речовин (метаболізм), живлення, дихання, виділення, ріст, розвиток, розмноження, подразливість, адаптація.

Обладнання: таблиці «Зовнішня будова ссавця», «Внутрішня будова ссавця».

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

Структура уроку, основний зміст і методи роботи

I. Перевірка домашнього завдання. (Різнірівневі тести).

1. Укажіть науку, яка вивчає будову, ріст, розвиток, розмноження, різноманітність та поширення тварин, їхнє значення в природі й житті людини:

- А біологія;
- Б екологія;
- В зоологія;
- Г фізіологія.

2. Спільними ознаками рослин і тварин є:

- А автотрофне живлення;
- Б необмежений ріст
- В активність у пошуках їжі;
- Г клітинна будова.

3. Тварини відрізняються від рослин тим, що:

- А живляться гетеротрофно;
- Б мають клітинну будову;
- В ростуть;
- Г розмножуються.

4. Укажіть, що є спільним у рослин, тварин і грибів:

- А в оболонці клітини є хітин;
- Б запасують поживні речовини у вигляді крохмалю;
- В мають клітинну будову;
- Г усі живляться гетеротрофно

5. Тварини відрізняються від грибів тим, що:

- А живляться гетеротрофно;
- Б мають клітинну будову;
- В мають обмежений ріст;
- Г розмножуються.

4. Укажіть, що є спільним у рослин, тварин і грибів:

- А в оболонці клітини є хітин;
- Б запасують поживні речовини у вигляді крохмалю;
- В мають клітинну будову;
- Г усі живляться гетеротрофно.

5. Тварини відрізняються від грибів тим, що:

- А в результаті обміну в них утворюється сечовина;
- Б клітинні мембрани вкриті глікокаліксом;
- В живляться гетеротрофно;
- Г запасують поживні речовини у вигляді глікогену.

6. Нині відомо видів тварин:

- А 200;
- Б 500;
- В близько 2 млн;
- Г 250 тис.

II рівень

1. Вкажіть види людської діяльності, де необхідні знання зоології:
А медицина;
Б сільське господарство;
В харчова промисловість;
Г лісове господарство;
Д охорона довкілля;
Е рибальство.
2. Представники тваринного світу заселили такі середовища нашої планети:
А водне;
Б наземно-повітряне;
В ґрунт;
Г живі організми.

II. Актуалізація опорних знань учнів. (Бесіда).

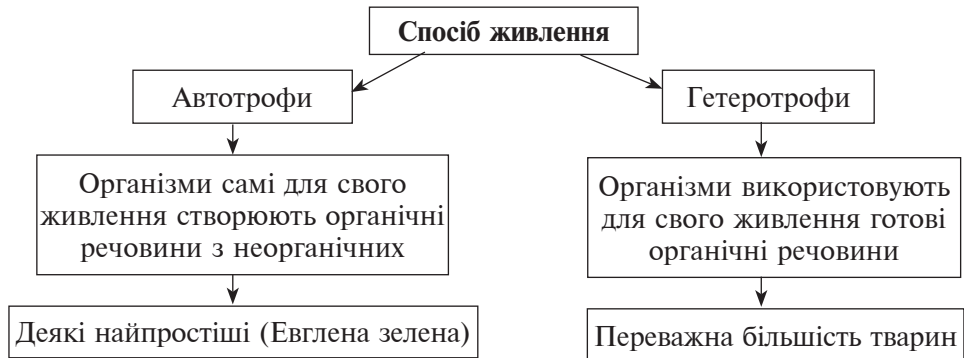
1. Які процеси в живих організмах забезпечують їхню життєдіяльність?
2. Охарактеризуйте прояви життєдіяльності рослин?
3. Чим життєдіяльність тварин відрізняється від життєдіяльності рослин?

III. Мотивація навчальної діяльності.

Постановка проблемного запитання: «Які зміни відбулися б на нашій планеті, якби зникли усі рослини?»

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Класифікація тварин за способом живлення. (Бесіда, складання схеми).

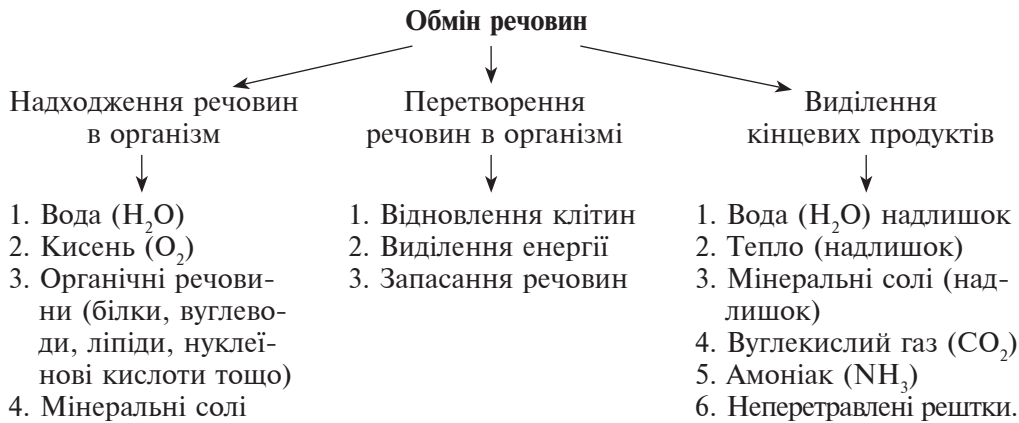

2. Класифікація тварин за характером живлення. (Бесіда, самостійна робота учнів).

Закінчити таблицю.

№ п/п	Назва групи тварин	Храктер їжі	Приклади тварин
1.	Рослиноїдні	Живляться рослинами	Заєць, корова, колорадський жук
2.	М'ясоїдні	Живляться тваринною їжею	Лисиця, вовк, яструб
3.	Всеїдні	?	?
4.	Сапробіонти	?	?
5.	Паразити	Живляться органічними речовинами живих організмів	?

3. Обмін речовин та енергії гетеротрофного організму. (Аналіз схеми).

4. Що таке дихання? Аеробні і анаеробні організми. (Розповідь учителя з елементами бесіди).

5. Розмноження тварин — безперервність життя на Землі. (Бесіда на основі елементарних знань учнів, записи в учнівських зошитах).

Розмноження — це притаманна всім живим істотам властивість відтворення собі подібних, завдяки чому забезпечуються неперервність і спадковість життя. (Учні з допомогою вчителя коментують визначення життя).

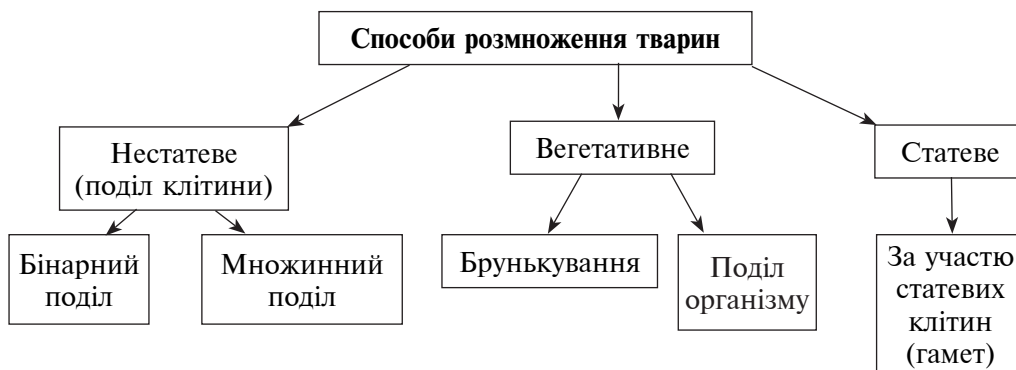
Бесіда за запитаннями:

1. Як розмножуються одноклітинні твариноподібні організми (амеба, інфузорія туфелька, малярійний плазмодій, евглена зелена).

2. Які способи розмноження багатоклітинних тварин ви спостерігали у природі?

- а) безхребетних;
- б) риб;
- в) земноводних;
- г) плазунів;
- д) птахів;
- е) ссавців або звірів.

3. Узагальніть знання про способи розмноження тварин.

6. Ріст та розвиток тварин. Стадії індивідуального розвитку. (Пояснення вчителя з демонстрацією відеоматеріалу).

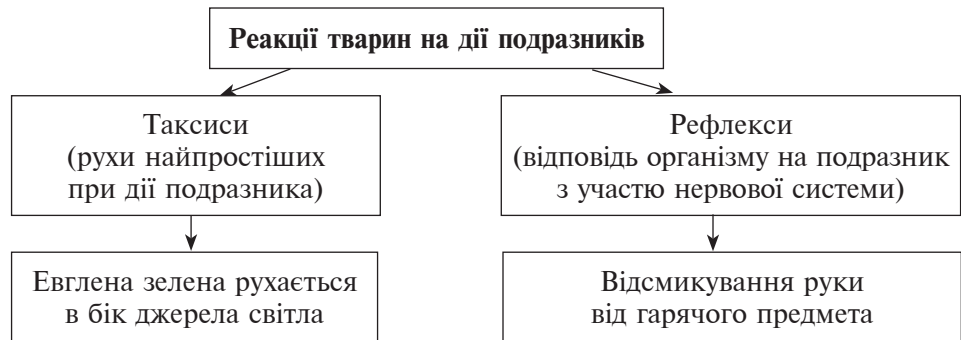
Ріст — кількісні зміни в організмі тварин (збільшення їхніх розмірів).

Розвиток — зміни в організмі, які ведуть до появи його нових якостей. Протягом життя тварина формується від зародка до дорослої тварини, проходячи різні стадії розвитку:

- період зародкового розвитку;
- нестатевозрілий період;
- період дорослої тварини;
- період старіння, який завершується природною смертю організму.

7. Подразливість та її форми прояву у тварин. (Розповідь вчителя, бесіда з використанням опорних знань учнів, записи в учнівських зошитах).

Подразливість — здатність живих організмів певним чином реагувати на зміни навколишнього середовища.

V. Закріплення знань учнів.

1. Обґрунтування ідей, що виникли при постановці проблемного питання.

2. Узагальніть прояви життєдіяльності рослин і тварин.

Складіть узагальнюючу схему або таблицю, зазначте відмінності та поясніть причину спільних ознак у проявах життєдіяльності рослинних і тваринних організмів.

VI. Домашнє завдання.

Вивчити дану тему з підручника.

Повторити теми: «Будова клітин на світлооптичному та електронно-мікроскопічному рівнях», «Будова рослин».

УРОК 3

Клітинна будова тварин, особливості клітин тварин. Тканини.

Мета: продовжувати формувати поняття «клітина», «тканина», розкрити єдність органічного світу на основі знань про клітинну будову рослинних і тваринних організмів.

Обладнання: таблиці «Будова рослинної клітини», «Будова тваринної клітини», «Тканини рослин», «Тканини тварин».

Структура уроку, основний зміст і методи роботи

I. Перевірка домашнього завдання. (Наукове обґрунтування проблемних запитань).

Існує низка властивостей живого, якими традиційно описують відмінності живої речовини від неживої. Однак кожен з них, як виявилось, можна застосувати і для опису неживого об'єкта.

Складіть таблицю властивостей живого та прикладів їхніх проявів у неживій природі.

Властивості живого	Їхні прояви у неживій природі
Живлення — процес поглинання речовин, необхідних для функціонування об'єкта.	Робота електроприладу передбачає поглинання ним електрики.
Ріст — збільшення розмірів тіла.	
Розмноження — здатність до самовідтворення.	
Рух — переміщення у просторі.	
Виділення — виведення назовні кінцевих продуктів, продуктів метаболізму.	
Подразливість — здатність об'єкта реагувати на зміну навколишніх умов.	
Народження і смерть.	

У ході дискусії учні повинні дати відповідь на основне питання біології «У чому полягає відмінність живого від неживого» та обґрунтувати свою точку зору.

II. Актуалізація опорних знань учнів. (Бесіда)

1. Що таке клітина?
2. Чому клітину вважають одиницею будови і життєдіяльності живого.
3. Чому клітину, як правило, не можна розглянути неозброєним оком?
4. Яку будову має рослинна клітина на:
  - а) світлооптичному рівні;
  - б) електронно-мікроскопічному рівні.
5. Чому клітини рослин об'єднувались у тканини?
6. Які типи рослинних тканин вам відомі? Охарактеризуйте їхні функції.

III. Мотивація навчальної діяльності. (Постановка проблемних запитань).

- 1) Чому клітини рослин і тварин мають спільний план будови і подібність процесів життєдіяльності?
- 2) Які відмінності на рівні клітин є у рослинних і тваринних організмів?

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Клітинна будова тварин. Особливості будови клітин тварин. (Розповідь учителя з елементами бесіди та демонструванням таблиць «Будова клітини тварин»).
2. Органели клітин тварин під електронним мікроскопом: рибосоми, мітохондрії, ядро, комплекс Гольджі, ендоплазматична сітка, клітинний

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

центр, лізосоми та їхні функції. (Розповідь учителя з демонструванням таблиці «Будова тваринної клітини»).

3. Порівняльна характеристика клітин тварини і рослини. (Самостійна робота учнів).

Подібність. Основні компоненти обох клітин:

Відмінність

Рослинна клітина	Тваринна клітина
1.	1.
2.	2.
3.	3.
	4.

Висновок.

1. Як вплинули відмінності у будові клітин на виконувани функції?
2. Про що свідчить подібність у будові рослинної і тваринної клітин.
4. Тканини тварин. Основні типи тканин та їхні функції у тваринному організмі. (Розповідь учителя з демонстрацією таблиці «Тканини тварин»).

Тканина — це сукупність клітин, які подібні за будовою та спеціалізовані на виконанні певних функцій, і міжклітинної речовини.

5. Особливості будови тканин тварин у зв'язку з виконуваними функціями (Розповідь учителя, самостійна робота учнів, складання таблиці).

Заповнити таблицю.

№ з/п	Типи тканини	Особливості будови	Функції
1.	Епітеліальна тканина	Складається з одного або кількох шарів клітин, які щільно прилягають одна до одної, і майже не містять міжклітинної речовини.	1. Захисна (вкриває поверхню тіла та вистилає порожнини тіла та органів). 2. Виробляють біологічно активні речовини (епітелій ендокринних залоз виділяє гормони, які регулюють процеси життєдіяльності). 3. Всмоктує поживні речовини (у кишечнику). 4. Інші функції.
2.	Сполучна тканина		
3.	М'язова тканина		
4.	Нервова тканина		

V. Закріплення знань учнів. (Бесіда).

1. У чому полягає подібність будови тканин тваринного і рослинного організмів? Чим пояснити відмінності?
2. Що спільного у будові тканин тварин? У чому полягають відмінності у будові тваринних тканин? Чим їх пояснити?
3. Які тканини рослин і тварин подібні між собою за виконуваними функціями?

VI. Домашнє завдання.

Вивчити дану тему з підручника. Повторити тему «Будова рослини. Органи рослини».